

Tid Torsdagen den 20 april 2023 kl. 16.45 – 17.05
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justering Tisdagen den 2 maj 2023, §§ 1-5, 7-21, 23

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 20 april 2023, §§ 6, 22

Anders Österberg

Dennis Wedin

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Anders Österberg (S) ordföranden
Dennis Wedin (M) vice ordföranden

Margareta Stavling (S)
Ida Mohlander (S)
Jonathan Metzger (V)
Lennart Tonell (MP)
Rita Valanko (M)
Fredrik Sand (M)
Anders Edin (SD)
André Nilsson (L)
Svante Linusson (C)

Tjänstgörande ersättare:

Emil Bustos (S)	för Anders Göransson (S)
Tim Schnoor (V) §§1, 3-21, 23	för Clara Lindblom (V)
Tove Lönstad (S) §§ 2, 22	för Clara Lindblom (V)

Ersättare:

Tove Lönstad (S) §§1, 3-21, 23
Bengt-Olov Tengmark (S)
Maj-Len Eklund (S)
Felix Schartner Giertha (MP)
Johan Ekwall (M)
Robert Stahre (M)
Torbjörn Ebérus (M)
Patrick Amofah (C)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Jenni Almgren, Ann-Charlotte Bergqvist, Göran Carlberg, Eleonor Eklind Forslin, Sverker Henriksson, Lena Holm, Anders Johnson, Daniel Roos, Carolina Zandén, Anders Öinert och nämndsekreterare Kerstin Thörner samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky, personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-6.

§ 6**Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026
för exploateringsnämnden**

Dnr E2023-00385

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Jonathan Metzger m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP):

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets förslag till underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 och överlämnar detta till kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.
3. Exploateringsnämnden ber exploateringskontoret om en presentation av marknadsläget samt hur nämnden och kontoret kan och bör agera.
4. Exploateringsnämnden uppmanar exploateringskontoret att fördjupa samarbetet med berörda förvaltningar och bolag inom staden för att möta marknadsutvecklingen, samt återrapporera till nämnden om projekt som påverkas av svårigheter att komma igång.

Ett flertal institutioner har den senaste tiden pekat på att byggkonjunkturen snabbt försämras. Bland annat spår länsstyrelsen att endast en av fem planerade bostäder i Stockholmsregionen kommer att byggas under 2023 (Länsstyrelsen: Endast var femte bostad byggs, Branschaktuellt, 2023-04-13).

Samtidigt har prisutvecklingen inom bygg- och anläggningssektorn varit dramatisk och förväntas inte vika tillbaka inom överskådlig framtid. Det är främst byggherrekostnaderna som ligger kvar på höga nivåer. Eftersom kontoret har en rad genomförandeprojekt igång finns risker till fördyringar.

Med vikande efterfrågan och stigande priser är det av stor vikt att kontoret analyserar vilka konsekvenser detta kan få för nämndens mål och vilka åtgärder som nämnden och

kontoret kan och bör vidta. Det finns exempelvis risk att det blir svårare att nå överenskommelse om exploatering med byggaktörerna. En sådan utveckling påverkar även andra nämnders mål, exempelvis stadsbyggnadsnämndens mål om antagna/godkända detaljplaner. Kontoret uppmanas fördjupa samarbetet med berörda förvaltningar och bolag inom staden för att möta utvecklingen, samt återrapporera till nämnden om projekt som påverkas av svårigheter att komma igång.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 16 mars 2023.
Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets förslag till underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 och överlämnar detta till kommunstyrelsen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet

Deltar inte i beslutet

Anders Edin (SD) anmäler att han inte deltar i beslutet.

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Jonathan Metzger m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna kontorets förslag till beslut, omedelbart justera paragrafen samt därutöver anföra:

Vi ser med stor oro på vänsterstyrets ideologiskt drivna förtättingsiver i stadens kulturhistoriskt viktiga villaområden. Detta trots att staden under förra mandatperioden antog en strategi i syfte att värna villastäderna mot ovarsam exploatering. Vi ser också med oro på återgången till en överbudspolitik där exploateringsprojekt inte längre ska behöva bära sina egna investeringsutgifter. Detta sammantaget riskerar leda till såväl en urholkad ekonomi som en stadsbyggnadspolitik som ofrånkomligen skadar både kulturvärden och stockholmarnas gröna närmiljö. Det står i skarp kontrast till den balanserade stadsutveckling som Moderaternas står för och som vi hellre hade sett som rådande inriktning för

nämndens arbete även under innevarande mandatperiod.

Vi vill därför att nämndens verksamhet ska ta sin utgångspunkt i inriktningsmålen som finns definierande i Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige:

1. En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla.
 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.
- 3) André Nilsson (L) föreslår att nämnden beslutar att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut med hänvisning till Liberalernas budgetreservation för 2023, samt därutöver anföra:

Liberal stadsutveckling syftar till att ge individen goda förutsättningar för att kunna bo, leva, arbeta och transportera sig i en socialt och ekologisk hållbar stad genom att undanröja hinder och skapa möjligheter för människan. Stockholm ska vara en tät och levande stad dit fler människor kan söka sig för att arbeta, studera och förverkliga sina drömmar.

Exploateringsnämnden har åtagit sig målet att säkerställa ett hållbart samhällsbyggande och uppfylla stadens bostadsmål om 140 000 bostäder till 2030. Med rådande politisk styrning ser vi en stor risk för att vi inte kommer att uppnå det mål om 10 000 bostäder per år som behövs. I tider med oro på bostadsmarknaden, med skenande bygg- och räntekostnader, ser vi signaler att bostadsbyggandet tappar fart och riskerar att stanna av. Om vi misslyckas med Stockholms bostadsmål finns stora risker för långsiktiga skador mot hela landets tillväxt och utveckling, men framför allt kommer det innebära att många som vill bo och verka i vår stad inte kommer att kunna hitta en bostad.

Därför anser vi Liberaler att staden behöver utarbeta en strategi för hur vi ska klara våra bostadsmål. Exploateringsnämnden behöver vända på varje sten för att se hur vi kan säkerställa att så många bostadsprojekt som möjligt ska kunna slutföras.

I övrigt hänvisar vi till de synpunkter som vi lyft i

Liberalernas budgetreservation för 2023.

- 4) Svante Linusson (C) föreslår att nämnden beslutar att återremittera ärendet till kontoret med syfte att återkomma till nämnden med utgångspunkt i Centerpartiets budgetreservation samt att därutöver anföra följande:

Centerpartiet har lämnat ett eget förslag till budget för Stockholms stad kommande år. I vår budgetreservation i kommunfullmäktige finns en omfattande satsning på att bygga mer bostäder genom att bygga tätt och använda yta på ett smart sätt utan att ta bort närheten till natur, kultur och fritidsaktiviteter. Stockholm ska vara en växande och attraktiv stad som lockar människor, företag och besökare från hela världen. Miljö och social hållbarhet ska vara fundament i ett långsiktigt hållbart byggande där människor trivs och känner sig trygga i sitt bostadsområde.

Det har sedan länge planerats för att omvandla Värtahamnen till en ny hållbar innerstadsnära stadsdel. Efter utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden utgör Värtahamnen det sista stadsutvecklingsområdet i den täta och funktionsblandade innerstadens absoluta närhet som kan utöka denna hållbara, ekonomiskt starka och attraktiva stadsbebyggelse. De planerade 1,700 bostäderna (det blir fler om Centerpartiet får bestämma) och 20,000 arbetsplatserna i Södra Värtan, Valparaiso och Värtapiren kommer dessutom ligga invid vattnet och nära Djurgårdens, Gärdets och Nationalstadsparkens grönska.

Men som hela Stockholms historia har påvisat så kommer stora stadsutvecklingsprojekt inte att komma igång, och utvecklas i enlighet med sin fulla potential, utan möjliggörande satsningar på kollektivtrafik. Därför är det anmärkningsvärt att satsningar på Spårväg City lyser med sin frånvaro i trafikkontorets underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026. Även om det är regionens trafikförvaltning som ansvarar för utbyggnaden och driften av en förlängd spårvagnslinje så påverkar utbyggnad av kollektivtrafik vilka möjligheter som finns att utveckla området – vilket innebär att exploateringskontoret har en nyckelroll i sammanhanget.

Den enda slutsatsen det går att dra av utelämnandet av Spårväg Citys förlängning är att den nuvarande majoriteten har lagt hela projektet, liksom en snabb utbyggnad av en attraktiv och hållbar stadsdel i Värtahamnen och Loudnen, på is under denna mandatperiod.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer därefter förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Jonathan Metzger m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP).

Reservation

Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

André Nilsson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Svante Linusson (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss.

Särskilt uttalande

Anders Edin (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 grundar sig på den rödgröna majoritetens politiska direktiv. Sverigedemokraterna står för en annan inriktning och väljer därför att avstå från att delta i beslut.

Vid protokollet
Kerstin Thörner